

Leksykon prawa finansowego

100

podstawowych
pojęć

2. wydanie

pod redakcją:
Andrzeja Drwiłło
Doroty Maśniak

Wydawnictwo C.H.Beck

Leksykon prawa finansowego
100 podstawowych pojęć

W serii Leksykony Prawnicze polecamy:

Tomasz Szubrycht

LEKSYKON BEZPIECZEŃSTWA MORSKIEGO

Małgorzata Kuć

**LEKSYKON KRYMINOLOGII.
100 PODSTAWOWYCH POJĘĆ**

Andrzej Powałowski

**LEKSYKON PRAWA GOSPODARCZEGO
PUBLICZNEGO. 100 PODSTAWOWYCH POJĘĆ,
3. wyd.**

Andrzej Powałowski

**LEKSYKON PRAWA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH.
100 PODSTAWOWYCH POJĘĆ**

Magdalena Pyter, Adam Balicki

**LEKSYKON PRAWA OŚWIATOWEGO
I PRAWA O SZKOLNICTWIE WYŻSZYM.
100 PODSTAWOWYCH POJĘĆ**

Legalis
System Informacji Prawnej

www.ksiegarnia.beck.pl

Leksykon

prawa finansowego

100 podstawowych pojęć

2. wydanie
uzupełnione i zmienione

Pod redakcją
Andrzeja Drwiłło
Doroty Maśniak

Wydawnictwo C.H.Beck
Warszawa 2015

Autorzy leksykonu:

prof. UG dr hab. Anna Dobaczewska [A.Do.],
prof. dr hab. Andrzej Drwiłło [An.Dr.],
prof. UG dr hab. Anna Jurkowska-Zeidler [A.J.-Z.],
prof. UG dr hab. Dorota Maśniak [D.M.], dr Damian Cyman [D.C.],
dr Edward Juchniewicz [E.J.], dr Rafał Mroczkowski [R.M.],
dr Przemysław Panfil [P.P.], dr Anna Reiwer-Kaliszewska [A.R.-K.],
dr Tomasz Sowiński [T.S.], dr Małgorzata Stwoł [M.S.],
dr Małgorzata Wróblewska [M.W.]

Wydawca: Joanna Ablewicz

Projekt okładki: Robert Rogiński

© **Wydawnictwo C.H.Beck 2015**

Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Wydawnictwo C.H.Beck
Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN 978-83-255-7649-3

ISBN e-book 978-83-255-7650-9

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	IX
SŁOWO WSTĘPNE	XV
ABSOLUTORIUM BUDŻETOWE	1
ADMINISTRACJA FINANSÓW PUBLICZNYCH	6
AGENCJA CELNA	15
AGENCJA WYKONAWCZA	20
AUDYT WEWNĘTRZNY	24
BANK	34
BANK CENTRALNY	41
BEZPIECZEŃSTWO FINANSOWE	48
BUDŻET	55
CŁO	61
CZYNNOŚCI BANKOWE	68
DEKLARACJA PODATKOWA	73
DEWIZY	78
DŁUG CELNY	82
DŁUG PUBLICZNY	87
DORADZTWO PODATKOWE	93
DOTACJA	98
DYSCYPLINA FINANSÓW PUBLICZNYCH	103
DZIAŁALNOŚĆ KANTOROWA	106
EUROPEJSKA UNIA BANKOWA	112
EUROPEJSKA UNIA WALUTOWA	120
FINANSE LOKALNE	128
FINANSE PUBLICZNE	132
FISKALIZM	136
FUNDUSZ (CELOWY)	140
GIEŁDA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	150
INKASENT	155
INSTRUMENTY FINANSOWE	158
INSTYTUCJA FINANSOWA	168
INSTYTUCJA GOSPODARKI BUDŻETOWEJ	171

SPIS TREŚCI

INSTYTUCJA KREDYTOWA	176
INSTYTUCJA PARABANKOWA	181
INTERPRETACJE PRAWA PODATKOWEGO	189
JEDNOLITY OBSZAR PŁATNOŚCI	195
JEDNOSTKA BUDŻETOWA	198
KARTA PODATKOWA	203
KONTROLA DEWIZOWA	209
KONTROLA PODATKOWA	214
KONTROLA ZARZĄDCZA	222
KOSZTY UZYSKANIA PRZYCHODU	228
KREDYT REFINANSOWY	231
NADZÓR FINANSOWY	236
OBLIGACJE KOMUNALNE	246
OBOWIĄZEK PODATKOWY	251
OBRÓT DEWIZOWY	255
ODPOWIEDZIALNOŚĆ PODATKOWA	261
OPERACJE OTWARTEGO RYNKU	267
OPŁATA PUBLICZNA	273
ORGAN PODATKOWY	276
PIENIĄDZ	282
PŁATNIK	286
PODATEK	290
PODATEK KATASTRALNY	302
PODATKOWA GRUPA KAPITAŁOWA	306
PODATNIK	312
PODSTAWA OPODATKOWANIA	316
PODWÓJNE OPODATKOWANIE	320
PORĘCZENIA I GWARANCJE SKARBU PAŃSTWA ...	327
POSTĘPOWANIE PODATKOWE	332
POTRZEBY POŻYCZKOWE BUDŻETU PAŃSTWA ...	340
PROCEDURA BUDŻETOWA	344
PROCEDURA NADMIERNEGO DEFICYTU	348
PROCEDURY CELNE	353
PRZEDMIOT PODATKU	357
PRZYCHÓD A DOCHÓD	361
RAJE PODATKOWE	364
REGUŁY POLITYKI FISKALNEJ	368
REZERWY OBOWIĄZKOWE	374

REZYDENT	379
ROZLICZENIA PIENIĘŻNE	383
RYCZAŁT PODATKOWY	390
RYNEK FINANSOWY	394
SALDO BUDŻETOWE	401
SAMOOPODATKOWANIE	408
SAMORZĄDOWY ZAKŁAD BUDŻETOWY	413
SEKTOR FINANSÓW PUBLICZNYCH	417
SKARB PAŃSTWA	422
SKARBOWE PAPIERY WARTOŚCIOWE	427
SKŁAD CELNY	434
SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA	438
STAWKA PODATKOWA	447
SUBWENCJA	450
ŚRODKI PUBLICZNE	455
TAJEMNICA SKARBOWA	460
TARYFA CELNA	464
UBEZPIECZENIE	470
UBEZPIECZYCIEL (ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ)	474
UCHYLANIE SIĘ OD PODATKÓW	478
ULGA PODATKOWA	483
UNIKANIE PODATKÓW	488
USŁUGI PŁATNICZE	495
WALUTA	499
WARTOŚCI DEWIZOWE	504
WIELOLETNIE PLANY FINANSOWE	510
WYGASANIE ZOBOWIĄZAŃ PODATKOWYCH	519
ZASADY BUDŻETOWE	529
ZASADY PODATKOWE	536
ZEZWOLENIE DEWIZOWE	541
ZOBOWIĄZANIE PODATKOWE	549
ZWOLNIENIE PODATKOWE	556

WYKAZ SKRÓTÓW

1. Źródła prawa

FinPublU	ustawa z 27.8.2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.)
KC	ustawa z 23.4.1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 121 ze zm.)
KKS	ustawa z 10.9.1999 r. – Kodeks karny skarbowy (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 186 ze zm.)
Konstytucja RP	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.4.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm. i ze sprost.)
KontrSkarbU	ustawa z 28.9.1991 r. o kontroli skarbowej (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 553 ze zm.)
KPA	ustawa z 14.6.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 267 ze zm.)
NBPU	ustawa z 29.8.1997 r. o Narodowym Banku Polskim (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 908 ze zm.)
ObrIFinU	ustawa z 29.7.2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 94 ze zm.)
OrdPodU	ustawa z 29.8.1997 r. – Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 613)
PDOPrU	ustawa z 15.2.1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 851 ze zm.)
PostEgzAdmU	ustawa z 17.6.1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1619 ze zm.)
PrBank	ustawa z 29.8.1997 r. – Prawo bankowe (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 128)
PrCel	ustawa z 19.3.2004 r. – Prawo celne (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 727)
PrDew	ustawa z 27.7.2002 r. – Prawo dewizowe (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 826 ze zm.)
PrWeksl	ustawa z 28.4.1936 r. – Prawo wekslowe (Dz.U. Nr 37, poz. 282 ze zm.)

WYKAZ SKRÓTÓW

TFUE	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej z 9.5.2008 r. (Dz.Urz. C 115 z 9.5.2008 r.)
TWE	Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską z 25.3.1957 r. (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864 ze zm.)
WKC	rozporządzenie Rady (EWG) Nr 2913/92 z 12.10.1992 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz.Urz. WE L 302 z 19.10.1992 r. ze zm.)

2. Organy i instytucje

EBC	Europejski Bank Centralny
ETS	Europejski Trybunał Sprawiedliwości
GKO	Główna Komisja Orzekająca
KE	Komisja Europejska
KIDP	Krajowa Izba Doradców Podatkowych
KNF	Komisja Nadzoru Finansowego
KRUS	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
MF	Minister Finansów
MFW	Międzynarodowy Fundusz Walutowy
NBP	Narodowy Bank Polski
NIK	Najwyższa Izba Kontroli
NSA	Naczelny Sąd Administracyjny
OECD (OWGiR)	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju
PE	Parlament Europejski
r.i.o.	regionalna (-e) izba (-y) obrachunkowa (-e)
RM	Rada Ministrów
RPP	Rada Polityki Pieniężnej
SN	Sąd Najwyższy
TK	Trybunał Konstytucyjny
TO	Trybunał Obrachunkowy
WSA	wojewódzki sąd administracyjny

3. Publikatory i czasopisma

AUL FI	<i>Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Iuridica</i>
BiK	Bank i Kredyt
BIP	Biuletyn Informacji Publicznej
Dor.Pod.	Doradca Podatkowy
Dz.U.	Dziennik Ustaw
Dz.Urz.	Dziennik Urzędowy

WYKAZ SKRÓTÓW

FK	Finanse Komunalne
Gl.	Glosa
GP	Gazeta Prawna
GSP	Gdańskie Studia Prawnicze
KP	Kontrola Państwowa
KPP	Kwartalnik Prawa Podatkowego
MoPod	Monitor Podatkowy
M.P.	Monitor Polski
M.Pr.Bank.	Monitor Prawa Bankowego
OSNAPiUS	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNC	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna
OSP	Orzecznictwo Sądów Polskich
OTK-A	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego – seria A
Pal.	Palestra
PB	Prawo Bankowe
PiP	Państwo i Prawo
PiPod	Prawo i Podatki
PiPod UE	Prawo i Podatki Unii Europejskiej
POP	Przegląd Orzecznictwa Podatkowego
PPH	Przegląd Prawa Handlowego
Pr. Spółek	Prawo Spółek
Prz. Pod.	Przegląd Podatkowy
Prz. Sejm.	Przegląd Sejmowy
PS	Przegląd Sądowy
PUG	Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
RPEiS	Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
R. Pr.	Radca Prawny
Rej.	Rejent
Rzeczp.	Rzeczpospolita
SE	Studia Europejskie
SF	Studia Finansowe
SP	Studia Prawnicze
ST	Samorząd Terytorialny
Współ.	Wspólnota
ZNUŁ	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego

WYKAZ SKRÓTÓW

4. Inne skróty

art.	artykuł
bln	bilion
cz.	część
EOG	Europejski Obszar Gospodarczy
GPW	Giełda Papierów Wartościowych
i.f.	instrumenty finansowe
im.	imienia
in.	inni
j.s.t.	jednostka (-i) samorządu terytorialnego
kW	kilowat
m.in.	między innymi
m.st.	miasto stołeczne
mln	milion
n.	następna (-e)
niepubl.	niepublikowany
Nr	numer
ok.	około
orz.	orzeczenie
PKB	Produkt Krajowy Brutto
pkt	punkt
poł.	połowa
poz.	pozycja
r.	rok
red.	redakcja
t.	tom
t.j.	tekst jednolity
tj.	to jest
ozn.	to znaczy
tzw.	tak zwany
UE	Unia Europejska
ust.	ustęp
w.	wiek
w zw.	w związku
ww.	wyżej wymieniony (-a, -e)
wyr.	wyrok
z.	zeszyt

WYKAZ SKRÓTÓW

ze sprost. ze sprostowaniem
ze zm. ze zmianami
zł złotych
zob. zobacz

SŁOWO WSTĘPNE

Leksykon prawa finansowego jest pierwszym tego typu opracowaniem informacyjnym zawierającym nie tylko, w ułożonych alfabetycznie krótkich jednostkach tekstowych, definicje nominalne z zakresu trudniejszego słownictwa, lecz także podstawową wiedzę z dziedziny prawa finansowego. Publikacja nie jest wyczerpującym kompendium wiedzy ze wspomnianej dziedziny. Jest jedynie zwróceniem uwagi na doniosłe znaczenie obowiązujących pojęć. Autorzy prezentują najbardziej podstawowe, ich zdaniem, pojęcia występujące na gruncie obowiązującego prawa finansowego.

Szczególony charakter prawa finansowego należy łączyć przede wszystkim z istotą zjawisk będących przedmiotem regulacji prawnych z tego zakresu. Prawo finansowe to ogół regulacji prawnych obejmujących procesy gromadzenia i wydatkowania środków pieniężnych na określone cele. Wkracza ono zarówno w sferę publiczną, jak i niepubliczną. Prawo finansowe obejmujące sferę publiczną przyjęto określać publicznym prawem finansowym. Podstawowym elementem wyróżniającym publiczne prawo finansowe jest prawnoekonomiczne pojęcie własności. W ścisłym znaczeniu własność publiczna to własność podmiotów prawa publicznego, czyli państwa, jednostek samorządu terytorialnego i zakładów publicznych. Publiczne prawo finansowe jest dziedziną niezwykle obszerną, złożoną, a nawet skomplikowaną. Nie ma przy tym jednorodnego charakteru, ponieważ w ramach publicznego prawa finansowego można wyróżnić zwłaszcza prawo: walutowe, budżetowe, podatkowe, celne, bankowe, dewizowe, ubezpieczeniowe. Trzeba też dostrzec pojawienie się nowego działu prawa finansowego, jakim jest prawo rynku finansowego. Regulacje prawne tego rodzaju znacznie wykraczają poza prawo krajowe. W grę bowiem wchodzi rynek finansowy Unii Europejskiej i konieczność zapewnienia jego stabilności oraz bezpieczeństwa. Regulacje prawne obejmujące procesy gromadzenia i wydatkowania środków pieniężnych sfery niepublicznej można określić niepublicznym prawem finansowym. Występują tu różne kategorie podmiotów, zwłaszcza osoby fizyczne, przedsiębiorcy pry-

watni, przedsiębiorstwa i banki państwowe, partie polityczne, fundacje, stowarzyszenia, kościoły i związki religijne.

Oddany do rąk Czytelników *Leksykon prawa finansowego* należy traktować jako podstawowy element edukacji z dziedziny prawa finansowego. Jest on przeznaczony przede wszystkim dla studentów mających ów przedmiot w programie studiów prawniczych. Niewątpliwie będzie on również pomocą przy studiowaniu przedmiotu finanse na kierunkach ekonomii i zarządzania. Należy przypuszczać, że będzie mógł być wykorzystany także w zakresie stosowania prawa finansowego przez sądy i organy administracji finansów publicznych różnego szczebla.

Leksykon prawa finansowego został opracowany przez pracowników Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego oraz pracowników Wydziału Prawa Wyższej Szkoły Administracji i Biznesu w Gdyni. Prowadzą oni badania naukowe i zajęcia dydaktyczne z zakresu prawa finansowego od wielu lat. Myślą przewodnią podjęcia prac nad *Leksykonem* było powierzenie Autorom przygotowania tych haseł, które mieszczą się w tematyce prowadzonych przez nich badań naukowych. Nie zawsze to się udawało. Niemniej zostały one opracowane samodzielnie przez każdego z Autorów. W pełni też czują się oni odpowiedzialni za ich treść. Do rąk Czytelników oddajemy drugie, poprawione i uaktualnione wydanie tego opracowania.

Prof. zw. dr hab. *Andrzej Drwiłło*
Gdańsk, maj 2015 r.

ABSOLUTORIUM BUDŻETOWE

Absolutorium budżetowe (łac. *absolutorium* – zwolnienie, unieważnienie). Jest to akt wydawany przez organ uchwałodawczy, któremu przysługuje kompetencja do oceny, czy prowadzona przez organ wykonawczy działalność finansowa jest zgodna z prawem. W prawie budżetowym absolutorium oznacza rozliczenie organu wykonawczego z wykonania budżetu jednostki, której dotyczy. Istota absolutorium odzwierciedla brak zastrzeżeń do prowadzonej polityki finansowej, a nie zaufanie do rodzaju prowadzonej polityki w ogóle. Instytucja absolutorium odnosi się do kontroli wykonania → **budżetu**. Jest to kontrola następcza (ma miejsce po zakończeniu roku budżetowego) i dokumentalna (przeprowadzana jest na podstawie złożonych dokumentów).

W literaturze przedmiotu można wyróżnić: absolutorium *sensu stricto* i absolutorium *sensu largo*. Przez absolutorium *sensu stricto* rozumie się instytucję odpowiedzialności wyrażającą się w akcie organu nadrzędnego, zawierającą decyzję w tym zakresie. Decyzja ta może być pozytywna bądź negatywna. Jeżeli decyzja wyraża aprobatę działania organu wykonawczego, to

wiąże się z udzieleniem mu absolutorium. Jeżeli decyzja jest negatywna, to wiąże się z nieudzieleniem absolutorium. Absolutorium *sensu largo* dotyczy aktu kontroli i obejmuje akt określający odpowiedzialność i wszystkie czynności poprzedzające tę decyzję.

Institucja absolutorium budżetowego może dotyczyć zarówno budżetu państwa, budżetu jednostki samorządu terytorialnego, jak i budżetu ogólnego UE. Od absolutorium budżetowego należy odróżnić absolutorium udzielane władzom spółki.

W odniesieniu do budżetu państwa Rada Ministrów w ciągu 5 miesięcy od zakończenia roku budżetowego przedkłada Sejmowi sprawozdanie z wykonania ustawy budżetowej wraz z informacją o stanie zadłużenia państwa. Sejm rozpatruje przedłożone sprawozdanie i po zapoznaniu się z opinią Najwyższej Izby Kontroli podejmuje, w ciągu 90 dni od dnia przedłożenia Sejmowi sprawozdania, uchwałę o udzieleniu lub odmowie udzielenia absolutorium. Negatywna ocena sprawozdania budżetowego nie jest jednoznaczna z podjęciem przez Sejm uchwały w przedmiocie odmowy udzielenia absolutorium. Absolutorium udzielane jest *in pleno*, a nie poszczególnym członkom organu kolegialnego. Sejm, udzielając absolutorium, stwierdza, że rząd, wykonując ustawę budżetową, wywiązał się ze swych obowiązków i Sejm nie zgłasza zastrzeżeń co do sposobu realizacji. Przyjmuje się, że pozytywna uchwała Sejmu nie wymaga uzasadnienia. W razie odmowy udzielenia absolutorium uzasadnienie jest wymagane. W myśl obowiązującej Konstytucji RP odmowa udzielenia RM absolutorium nie pociąga za sobą sankcji w postaci automatycznej dymisji rządu. Taka sytuacja jest możliwa o tyle, o ile rząd dobrowolnie poda się do dymisji.

W przypadku absolutorium samorządowego można dokonać rozróżnienia w zależności od rodzaju budżetu, jakiego akt organu uchwałodawczego dotyczy. W odniesieniu do budżetu gminy rada gminy

podejmuje uchwałę w przedmiocie udzielenia bądź nieudzielenia absolutorium dla wójta. W zakresie budżetu powiatu rada powiatu decyduje w przedmiocie absolutorium dla zarządu powiatu. W stosunku do budżetu województwa organem uprawnionym jest sejmik województwa, który potwierdza, że zarząd województwa wykonał budżet. Postępowanie w sprawie absolutorium gminnego inicjuje wójt, przedstawiając radzie gminy do 20 marca roku następującego po roku budżetowym sprawozdanie z wykonania budżetu oraz sprawozdanie roczne z wykonania planu finansowego jednostki. Sprawozdanie obejmuje też wykaz jednostek budżetowych, które utworzyły rachunki dochodów własnych, oraz zestawienie dochodów własnych i wydatków nimi sfinansowanych.

Wójt do 20 marca roku następującego po roku budżetowym przedstawia sprawozdanie regionalnej izbie obrachunkowej (r.i.o.). Termin ten ma charakter instrukcyjny, co oznacza, że ustawodawca nie przewidział wprost sankcji za jego niedotrzymanie. Na podstawie przekazanego przez wójta sprawozdania rada gminy i r.i.o. formułują opinie w przedmiocie wykonania budżetu. Formułując opinię, r.i.o. kieruje się wyłącznie kryterium legalności, nie ocenia sprawozdania pod kątem celowości czy słuszności. Jeżeli r.i.o. wyda opinię negatywną, informuje o swoim stanowisku wojewodę i ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Od negatywnej opinii r.i.o. wójtowi oraz radzie gminy przysługuje odwołanie. W razie złożenia odwołania kolegium r.i.o. podejmuje uchwałę, w której podtrzymuje lub zmienia opinię składu orzekającego. Uchwała kolegium jest ostateczna i nie przysługuje od niej skarga do sądu administracyjnego.

Komisja rewizyjna rady gminy po rozpatrzeniu sprawozdania wyraża opinię w zakresie wykonania budżetu gminy. Możliwa jest sytuacja, w której komisja rewizyjna opiniuje pozytywnie wykonanie budżetu, ale czyni negatywne zastrzeżenia bądź odwrotnie.